

NOVÉ CESTY NA JIH

Josef Kroutvor

Vydalo nakladatelství Pulchra, Praha 2011, 1. vydání, 168 str.

Spisovatel Josef Kroutvor se angažuje v mnoha žánrech a tématech. Píše poezii, prózu, eseje, zajímá se o výtvarné umění, architekturu, fotografii a mnoho dalšího. Josefa Kroutvora již dlouhou dobu přitahuje jih, a proto se rozhodl napsat knihu cestopisných esejů s názvem Nové cesty na jih. Nové cesty na jih navazují na Kroutvorovy předchozí práce a cesty, na jeho dojmy a zážitky načerpané z jihu.

Podle Kroutvora jih začíná v podstatě již na jižní Moravě plné vinic a ovocných sadů. A tam také začíná čtenářovo putování Kroutvorovými Novými cestami na jih. Autor svoji cestu v knize začíná již v samotném Znojmu, přibližuje čtenáři jak jeho historii, tak i architekturu. Dále se věnuje místům ležícím za Dunajem, Itálii, Chorvatsku, Tunisu, Francii,... Autor v několika esejích zasvěcuje čtenáře i do mediteránní kultury. On sám mediteránní oblast definuje takto: “Mediterraneo - to je prostor historie nakupené v mnoha vrstvách, to je moře obklopené legendárními břehy věčných mýtů.“

Kroutvor hojně využívá svých zkušeností a znalostí z různých oborů, které pak dokáže zužitkovat i ve svých knihách. Detailně dokáže popsat vznik, podobu a důležitost architektonických děl, neboť často využívá ke svému popisu dějiny umění, jenž pomohou pochopit čtenáři dílo samotné. Autenticky čtenáři líčí vzhled staveb, jejich výmalby, podobu výzdoby, význam zobrazených postav. Ve svém poutavém vyprávění nejen podrobně popisuje místa, ale i zajímavé osobnosti které ona místa navštěvovali a vztah jaký k místu měli. Dokáže i u té nejmenší a nejzastrčenější památky vyzdvihnout její půvab. Například je tomu tak u znojenské rotundy, kláštera v Kremsmünsteru, tyrkysového jezera Attersee, italských městeček Aquilea a Cividale, baziliky Torcello, města Senj, Benátek, Říma a mnoho dalších.

Přes všechny přírodní i architektonické krásy Kroutvor nezapomene ve své knize zmínit i dopad dnešní masové turistiky na krajinu. Proto by se lidé své přírodní skvosty měli snažit chránit stejně tak, jak je tomu podle Kroutvora v rakouském Attersee.

Kroutvor umí čtenáře zaujmout i poukázáním na méně známou historii méně známých míst pro běžného cestovatele. Poukazuje na dobu byzantskou či dobu za Karla Velikého. Řeší i otázku zvýšené záliby o cestování v 18. století, kdy se sama Itálie stává vyhledávaným místem cestovatelů, zejména Angličanů. Své vyprávění oživuje i příběhy lidí, kteří se vypravili do Itálie objevovat její krásu. Byli to například Johann Wolfgang Goethe, důstojník Milota Zdirad Polák či Antonín Strobach a Karel Hynek Mácha.

Autor se zamýšlí nad rozdílem mezi putováním a cestou do cizí země s cestovní kanceláří. Při putování je vybavení poutníků spíše strohé a cesta je dlouhá a namáhavá. Ale i přesto má pěší putování své kouzlo. Během putování totiž můžeme potkat mnoho zajímavých lidí a věcí, prožít úžasné události, které při cestování s cestovní kanceláří nikdy nezažijeme. Z knihy je jasné, že Kroutvor stojí jasně na straně poutníka. Je tím, kdo rád vstřebává neobvyklé zážitky, vnímá atmosféru a přímý kontakt s věcmi, které následně zachytí do svých knih.

Část knihy věnuje spisovatel slavným Benátkám. Zaobírá se jejich historií, ale také současností a jejich problémy. Jak Kroutvor popisuje sám v knize: „Benátky se staly díky obchodu moderním městem, dnes jsou však spíše závislé na turistickém ruchu.“ Již v 18. století do Benátek přijíždí první turisté. V dnešní době bohužel o Benátkách neslyšíme jen díky jejich výjimečnosti a kráse či slavnému karnevalu, nýbrž i díky jejich problémům s památkami, které ničí kyselé deště a záplavy.

Dalším neopomenutelnou částí Kroutvorovi knihy je ta, kde se zaobírá nezapomenutelným Římem. Zevrubně v ní popisuje atmosféru míst dosud nepoznamenaných turistickým ruchem, tichá zákoutí této metropole a půvab italského prostředí.

Josef Kroutvor v knize poukazuje také na dnešní masový turismus. Není příznivcem přeplněných pláží a míst plných bezohledných turistů. Jak sám Kroutvor říká: „Dnešní turisté jsou hlučným a strakatým davem, který chce vytěžit z pobytu vše.“ Sám vyzdvihuje spíše individualitu krajiny, která je nedotčená turismem, je vstřícná, vlídná, nabízí klid, šťastné chvíle a pohodlí.

Ve svých esejích se autor zmiňuje i o českých malířích, kteří se vypravili na jih za inspirací a také exotikou, jak bylo ve 20. letech v oblibě. Jedním z takových malířů byl Josef Hubáček či Otakar Nejedlý se svou krajinářskou školou, kteří se vypravili na Korsiku. V eseji s názvem Simiane la Rotonde, což je provensálské město, se zmiňuje o malíři Otakaru Kubínovi (neboli Othonu Coubine), hledajícím poklidné místo pro svoji vlastní tvorbu a pro rodinu trpící tuberkulózou.

V závěru této knihy je zařazen také jeden ze zápisníků, který je plný dojmů a zážitků z autorových cest. Jelikož Kroutvor tvrdí, že pro cestovatele není fotoaparát tak důležitý jako samotný zápisník.

Rozsahem jsou Nové cesty na jih knihou nevelkou, avšak obsahově se čtenáři jistě zavděčí. Tato kniha je vhodná právě pro ty, kteří si chtějí připomenout malou část z historie středomořských kultur a načerpat cestovatelskou inspiraci. Pro ty, kteří mají rádi slunečný jih a cestopisné eseje, které jsou poutavé, zajímavé a lehce čtivé.